

N:o 70.

Ank. till Riksd. kansli den 4 maj 1897, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående jordafsöndring från förra regementschefsbostället Tegnaholm 1½ mantal, i Tegnaby socken och Konga härad af Kronobergs län till utvidgning af skolhusplan.

(I. A.)

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 19 mars innevarande år har Kongl. Maj:t i en samma dag aflåten proposition (n:o 60) föreslagit Riksdagen medgifva att från den till förra regementschefsbostället Tegnaholm, 1½ mantal, i Tegnaby socken och Konga härad af Kronobergs län hörande lägenheten Tegnaby n:o 10, en utjord, måtte till Hemmesjö och Tegnaby församlingar för utvidgning af en skolhusplan för alltid upplåtas ett å en af förste landtmätaren Axel Cedergren år 1896 upprättad karta utmärkt område af 42,9 ar mot en köpeskillning af 125 kronor, med rättighet för församlingarna att tillträda området vid löpande arrendeperiods slut den 14 mars 1915 eller dessförinnan, om öfverenskommelse kunde mellan församlingarna och egendomens nuvarande arrendator träffas, samt under vilkor, att församlingarna dels å tillträdesdagen till länets ränteri inlevererade köpeskillingen, dels ock uppsatte och för framtiden underhölle stängsel omkring det afsöndrade området; samt

att den inflytande köpeskillingen måtte användas på enahanda sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingar för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt kongl. brefvet den 29 maj 1874.

I åberopade statsrådsprotokollet meddelas, att vice pastorn A. G. Dahlin, med åberopande af honom å kyrkostämma med Hemmesjö och Tegnaby församlingar den 13 oktober 1896 lemnadt bemyndigande, hos Kongl. Maj:t anhållit, att nämnda församlingar måtte erhålla tillstånd att till utvidgning af Tegnaby skolhusplan från den till förra regementschefsbestället Tegnaholm hörande lägenheten Tegnaby utjord n:o 10 för alltid afsöndra ett å en ansökningen bifogad, af förste landtmätaren Axel Cedergren år 1896 upprättad karta affattadt område å 42,90 ar, för hvilket vid af Cedergren den 2 september nämnda år med biträde af gode män företagen besigtning derå föreslagits en årlig afgäld till stamhemmanet af 5 kronor; hvarjemte i ansökningen upplysts, att församlingarna enligt vid kyrkostämma den 31 oktober 1896 fattadt beslut vore villiga att i stället för den föreslagna årliga afgälden på en gång erlägga 20 gånger dess belopp. Vid ansökningen funnes tillika fogadt skriftligt förklarande från arrendatorn af egendomen Tegnaholm Johan Petersson, att han för sin del medgäfvde den ifrågasatta jordafsöndringen, dock att i fråga om ersättningen de grunder skulle gälla, som vederbörligen bestämdes.

Öfver denna ansökning hade hörts t. f. domänintendenten i länet, hvilken, enär Tegnaholms egendom ej komme att tillskyndas någon olägenhet af afsöndringen samt värderingen af markens afkastning syntes vara skälig, tillstyrkt bifall till ansökningen, och vederbörande öfverjägmästare, som, enär afsöndringen af ifrågavarande skoglösa område hvarken åstadkomme någon rubbning i den för egendomens utmark fastställda skogsindelningsplan eller medförde olägenhet för skogshushållningen i öfrigt, ansett något hinder ur skogsväsendets synpunkt icke föreligga för ansökningens beviljande, äfvensom Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kronobergs län, hvilken myndighet upplyst, att, jemlikt domänstyrelsens kontrakt den 17 augusti 1894, egendomen Tegnaholm, bestående af Tegnaby n:o 12 Lilla Bramstorp, Tegnaby n:o 13 Piparegård och Tegnaby n:o 14 Södergård om tillsammans $1\frac{1}{2}$ mantal med lägenheten n:o 10, en utjord, samt Tegnaby n:o 11 Södreqvarn eller Hammaren, ett qvarntorp, vore på arrende upplåten till nämndemannen Johannes Petersson på 20 års tid från den 14 mars 1895 mot skyldighet, bland annat, att, der sådant för allmännyttigt ändamål å kronans vägnar fordrades, afstå egendomen tillhörig mark mot åtnjutande af minskning i arrendeafgiften, motsva-

rande den förlust, honom tillskyndades, hvarefter Kongl. Maj:ts befallningshafvande vidare anförde, att då genom upplåtelse af området ett allmännyttigt ändamål komme att främjas, samt afsöndringen syntes icke medföra någon olägenhet för brukningen af stamhemmanets öfriga egor, hemstälde Kongl. Maj:ts befallningshafvande, att området måtte till församlingarna för alltid upplåtas, dock mot en köpeskilling, som, med hänsyn till Riksdagens under senaste åren i likartade frågor uttalade åsigt, att köpeskilling för afsöndring från kronan tillhörig egendom borde beräknas efter afgälden, kapitaliserad efter 4 procent, borde bestämmas till 125 kronor, samt med skyldighet för församlingarna att uppsätta och för all framtid underhålla stängsel i områdets gräns mot kronans mark; och hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillika föreslagit, att arrendatorn måtte under återstående delen af arrendeperioden såsom godtgörelse för jordens mistning tillerkännas 5 kronor årligen att utgå i form af afdrag å arrendeafgifterna för hemmanet, räknadt från den dag, köpeskillingen blefve erlagd.

Slutligen hade domänstyrelsen i infordradt utlåtande vitsordat rättigheten af de utaf Kongl. Maj:ts befallningshafvande meddelade upplysningar om egendomen Tegnaholms utarrendering och de i arrendekontraktet intagna bestämmelserna om skyldighet för arrendatorn att, der sådant för allmännyttigt ändamål å kronans vägnar fordrades, afstå egendomen tillhörig mark, men tillika erinrat, att sistnämnda stadgande icke vore i nu ifrågakvarande fall tillämpligt, då kronan icke hade någon anledning att för Hemmesjö och Tegnaby församlingars enskilda behof för skolhusplanens utvidgning påfordra markens afstående och att dermed ock förfölle rätt för arrendatorn att, om han medgäfvade jordens upplåtande för dermed afsedda ändamål, erhålla afkortning i arrendeafgiften, motsvarande den förlust honom tillskyndades; och hade domänstyrelsen på de af de lokala myndigheterna i öfrigt anförda skäl hemställt, att Kongl. Maj:t måtte medgifva, att från kronolägenheten Tegnaby n:o 10, en utjord, må till Hemmesjö och Tegnaby församlingar för utvidgning af församlingarnas skolhus för alltid upplåtas förenämnda 42,9 ar mot en köpeskilling af 125 kronor, med rättighet för församlingarna att tillträda området vid löpande arrendeperiods slut den 14 mars 1915 eller dessförinnan, om öfverenskommelse kunde emellan församlingarna och egendomens arrendator träffas, samt under vilkor, att församlingarna dels å tillträdesdagen till länets ränteri inlevererade köpeskillingen, dels ock uppsatte och för framtiden underhölle stängsel omkring det afsöndrade området, hvarjemte styrelsen tillstyrkt, att köpeskillingen måtte få användas på enahanda sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingar

för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt kongl. brefvet den 29 maj 1874.

Med anledning af hvad sålunda förekommit, hade föredragande departementschefen, efter samråd med chefen för finansdepartementet, hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes för Riksdagen framlägga det förslag förevarande proposition innefattar.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling denna proposition blifvit hänvisad, har emot Kongl. Maj:ts framställning icke haft något att erinra, hvadan utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t i omförmälda hänseende föreslagit må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 4 maj 1897.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.
